

تهدید روس‌ها در منطقه خلیج فارس

۲۸ اردیبهشت ۱۴۰۲ ساعت ۱۹:۱۴

روس‌ها که تلاش می‌کردند تا آرزوهای دیرین اخلاف خود را تحقق بخشند، یک دم از این اندیشه بیرون نمی‌آمدند که باید از طریق تنگه‌ها، به آب‌های آزاد جهان و اقیانوس هند راه یافت.

روابط روسیه و ایران در دوره پهلوی در عرصه سیاسی بسیار کمرنگ شد و عمدتاً محدود به بخش‌های اقتصادی شد. ظاهراً روسیه بعد از پیروزی انقلاب اکتبر ۱۹۱۷ و الغای تمام قراردادهای استعماری، از اهداف پیشین خود همچون رسیدن به آب‌های خلیج فارس دست کشیده بود. اما برخلاف تصور، این سیاست همچنان جز اهداف اصلی روسیه بود.

«بیستمین کنگره حزب کمونیست افق سیاست روس‌ها را به خاورمیانه کشاند. روس‌ها با اندیشه «محیط آرام»، به دنبال منافع سیاسی و اقتصادی خویش کشورهای کم و بیش توسعه‌طلب جهان سوم را در اطراف خود جمع می‌کردند تا حمایت آنان را به دست آورند. اتحاد شوروی، بیشترین موفقیت خود را زمانی به دست می‌آورد که بسیاری از کشورها در مبارزه برای به دست آوردن استقلال خود هستند. در واقع، میان سیاست‌های شوروی و خواسته‌های این کشور، نوعی همگرایی وجود داشت. این همگرایی در منافع، منجر به دخالت روس‌ها در مناطق مختلفی از جهان سوم در سال‌های میانی دهه پنجاه میلادی می‌شود. روس‌ها که تلاش می‌کردند تا آرزوهای دیرین اخلاف خود را تحقق بخشند، یک دم از این اندیشه بیرون نمی‌آمدند که باید از طریق تنگه‌ها، به آب‌های آزاد جهان و اقیانوس هند راه یافت. شوروی در پی یافتن راهی آبی بود و تمامی موقعیت‌های به وجود آمده یا احتمالی را در مدیترانه، خاورمیانه، آفریقا و خلیج فارس برای دستیابی به هدف، مورد بررسی و ارزیابی قرار می‌داد. حرکت اتحاد شوروی به سوی خلیج فارس به معنای اراده روس‌ها برای باز کردن راه خلیج فارس و اقیانوس هند به روی کشور خود و ایجاد نوعی کنترل بر این منطقه بود. بعد از ۱۶ آوریل سال ۱۹۵۵ و متعاقب اعلان وزارت خارجه اتحاد شوروی در مورد ایجاد سیاست منطق‌های این کشور و بازنگری کلی روابط بین‌الملل، این مسئله حساس‌تر می‌شود. اتحاد شوروی در سیاست نوین خود نمی‌توانست نسبت به تحول موقعیت‌ها در خاورمیانه و خاور نزدیک بی‌تفاوت باشد زیرا ایجاد پایگاه‌های نظامی از سوی بلوک مقابل در مناطق یاد شده، امنیت ملی اتحاد شوروی را به طور مستقیم به بازی می‌گرفت.»

منبع: حمیدرضا ملک‌محمدی، از توسعه لرزان تا سقوط شتابان: توسعه اقتصادی، نظامی و بی‌ثباتی ساسی رژیم پهلوی دوم

(۱۳۵۷-۱۳۴۷) تهران، مرکز اسناد انقلاب اسلامی، ۱۳۸۱، ص ۱۴۰

آدرس مطلب :

<https://www.cafetari.kh.com/news/49185/فارس-خليج-منطقه-ها-روس-تهديد/49185>